

3de zondag vasten C

Lc. 13, 1-9

Pilatus was iemand die niet terugdeinsde voor gruweldaden. Zo meldt het Evangelie dat hij tijdens een razzia in Galilea een aantal mensen liet vermoorden, en hun bloed liet mengen met dat van hun offerdieren. Waarom deed hij dat? Om er bij de bevolking de schrik in de houden en zijn macht veilig te stellen. Tegenwoordig noemen we dat terreur.

Zowel toen als nu vragen mensen zich dan af waarom God zoiets toelaat. Kinderen en onschuldige mensen die omkomen bij aanslagen, volkeren die elkaar bekampen in de naam van God enzovoort. Mensen hebben die vraag naar het waarom en hoe ook aan Jezus voorgelegd, en ze hadden schijnbaar ook al een antwoord klaar: mensen worden het slachtoffer van dergelijke gruwel omdat ze gezondigd hebben.

Het kan op het eerste zicht misschien vreemd klinken, maar er steekt eigenlijk een heel oud en taai principe achter: de gedachte of het geloof dat er een band bestaat tussen wat wij doen en wat ons overkomt. En God zorgt ervoor dat die band ook blijft bestaan door het goede te belonen en het kwade te straffen. Daar zit een kern van waarheid in, maar die bocht moet ge toch niet te kort nemen. Want als die redenering doorschiet betekent dat: iemand die door leed getroffen wordt, krijgt gewoon loon naar werk. En omgekeerd: als iemand voorspoed kent, is dat altijd een beloning voor zijn goede levenswandel. Dat is natuurlijk onzin.

Maar zoals ik al zei: die gedachte is heel oud en bijna onuitroeibaar. En ze heeft ook het grote voordeel dat God boven alle verdenking staat. Hij doet immers wat Hij hoort te doen: het goede belonen en het kwade straffen. Maar is het wel zo simpel? Behalve rechtvaardig is God namelijk ook barmhartig. En hoe verhouden die twee zich dan tot elkaar?

Jezus maakt van die straffende God vandaag in zekere zin brandhout. Hij weigert zomaar de schuld van die razzia bij die mensen te leggen omdat zij gezondigd zouden hebben en al de anderen niet. En Hij voegt er nog een voorbeeld aan toe. 18 mensen komen om bij het instorten van de Siloamtoren: “Denken jullie dat alleen die schuldig waren?”

Naar aanleiding van die zaken geeft Jezus vandaag een dubbele les. Op de eerste plaats: “Als gij u niet bekeert, zult ge allemaal omkomen, net als zij”. Met andere woorden: in ieder mens schuilt iets van gebrokenheid, van zonde, van tekortschieten in het leven. Daarmee zijn we alvast een waarheid rijker. En op de tweede plaats: het gaat niet op bij alles wat we zien gebeuren, God er als verklaring met de haren bij te trekken en te zeggen: “Eigen schuld, dikke bult: ze krijgen wat ze verdienen”, want dat gaat absoluut niet altijd op. En daarmee zijn we misschien een illusie armer.

Dat betekent ook dat God, als het gaat over lijden, in zekere zin niet langer buiten schot blijft. Want als God geen reden kan geven voor allerlei rampspoed

die ons overkomt, waartoe hebben we Hem dan nog nodig? Als Hij er in die zin niet langer borg voor staat dat alle lijden, ziekte en tegenslag een straf is voor begane zonden, en Hij niet garandeert dat al het goede een beloning voor 'goed gedrag en zeden', wat moogt ge dan nog van God verwachten?

Dat is niet gemakkelijk om op te antwoorden. Jezus' antwoord daarop is in zekere zin zelfs schokkend: Diegene die zelf geen zonde had gedaan en dus al helemaal geen straf verdiende, gaat de weg van al diegenen die wel straf verdienen. God komt ons niet uitleggen waarom op onze levensweg een kruis staat: Hij komt om het zelf te dragen: we zullen het straks in de Goede Week weer gaan vieren. Amen.

Johan Goris, pastoor